

Zutphen vijftig jaar geleden: 1966 (I)

Theo Hebing

Zestien BB-sputen houden tuinbouwgebied droog

8 januari 1966 – Zestien sputen van de Bescherming Bevolking zijn ingezet om een bedreiging van 70 ha tuinbouwgrond in de Hoven door het in de laatste dagen sterk gestegen binnenwater af te wenden. De sputen staan bij de Hoedernestersluis en pompen het water in de geïnundeerde uiterwaarden aan de andere kant van de Vliegendijk. Reden is dat het noodgemaal bij de sluis het water niet kan verwerken.

De enorme regenval in de laatste weken van 1965 bracht een grote toevloed van water. Daarbij kwam de grote hoeveelheid afvalwater van de Eerbeekse papierindustrie. En verder is er het kwelwater van de IJssel. Op 20 december was de waterstand binnendijks 6,15 m; dat is één meter boven het normale peil. Op 26 december 6,31 m en dinsdag j.l. (4 januari) was dat 6,50 m.

Verkeersbrigadiertjes nu ook op de Jan Vermeerstraat

11 januari 1966 – Negen in gele jas gestoken en met een dito zuidwester getooide verkeersbrigadiertjes stelden zich maandagmiddag even na half twee tegenover de Prof. Gunning-school in een dubbele rij op de Jan Vermeerstraat op. De 'spiegeleieren' gingen omhoog, auto's, wielrijders en bromfietzers stopten en een grote schare kinderen begon tussen de 'klearovers' door aan de 'oversteek' naar de andere zijde van de weg: leerlingen van de Prof. Gunning-, Prinses Beatrix- en Rembrandtschool en van de Montessori-kleuterschool.

De vijfde verkeersbrigade, kort geleden ingesteld door de afdeling Zutphen-Warnsveld van het Verbond voor Veilig Verkeer, was officieel aan de slag gegaan. Onder het toezien van onder meer bestuursleden van Veilig Verkeer, de commissaris van politie, de heer H. Kraayenbrink, de inspecteur van het lager onderwijs, de heer J.M. Verburg, onderwijzeressen en onderwijzers.

Veel medewerking

Voor deze op verzoek van de hoofden van genoemde vier scholen ingestelde brigade leverden de Prof. Gunning-, de Prinses Beatrix- en de Rembrandtschool elk drie klearovers. Moeders van kinderen die de Montessori-school bezoeken, verklaarden zich bereid bij toerbeurt eveneens als verkeersbrigadier te fungeren. En dat was ook de reden, dat een harer – compleet geüniformeerd – bij de officiële installatie aanwezig was.

De meisjes en de jongens die tot taak hebben gekregen hun medescholieren veilig over de Jan Vermeerstraat te loodsen, werden geïnstrueerd door mej. A.J. Rijkse van de Zutphense gemeentepolitie. Geen wonder dan ook, dat zij door de voorzitter van Veilig Verkeer, de heer N.C. van Douwe, die voordat de klearovers kwamen een toespraakje hield, in het zonnetje werd gezet. Zijn woorden van dank gingen vergezeld van een doosje bonbons, temeer omdat het hier de vijfde brigade betrof. De heer Van Douwe betuigde ook zijn erkentelijkheid jegens de directeur van de dienst van Openbare Werken. Dank zij zijn medewerking werden zeer vlot kettingheken geplaatst, waarachter de kinderen, alvorens over te steken, zich moeten opstellen. Er wordt nu nog gewacht op een oversteek-

plaats, maar Veilig Verkeer heeft er het volste vertrouwen in dat ook die niet al te lang op zich zal laten wachten, wanneer de weersomstandigheden gunstiger zijn geworden.

De bereidheid van de schoolhoofden en hun medewerkers om tot een goed samenspel met Veilig Verkeer te komen werd door de voorzitter eveneens zeer op prijs gesteld. Uiteraard richtte de heer Van Douwe zich ook tot de klaarovers. Hij verzuimde niet hun te wijzen op de belangrijkheid van hun taak. En hierna konden de brigadiertjes hun gang gaan. Ze voelden zich natuurlijk wel even onwennig, temeer nu zo veel paar ogen hun verichtingen gadesloegen. Maar dat verandert allemaal wanneer zij eenmaal zijn 'ingeschoten'.

Flessenhals op Rijkeshage

4 februari 1966 – De verkeersmoeilijkheden op het Rijkeshage zijn nog steeds niet opgelost, ondanks de verschuiving van de verkeersheuvel naar de noordzijde van de straat, waardoor de 'flessenhals' – de ruimte tussen het trottoir aan de zuidzijde en de vluchtheuvel – enigermate werd verruimd.

Die flessenhals was een bron van veel narigheid. Wanneer het verkeerslicht op de Overwelling op rood stond, stelden de auto's uit de richting van de Molengracht zich in twee files op. Dat was door de breedte van het wegdek mogelijk. Zodra het licht op groen sprong, trok men dan gelijktijdig op, om daarna tot de ontdekking te komen dat er op het Rijkeshage een vernauwing was. En dan werden er niet zelden brokken gemaakt.

Ondanks de getroffen voorziening blijven die brokken nog steeds niet achterwege. De oorzaak? In het verleden was er op de Overwelling een aparte opstelstrook voor het verkeer dat linksaf – naar de Nieuwstad – moest. Op het wegdek is daar nu een pijl aangebracht

De voorste auto is net de flessenhals voorbij, die er op de Overwelling nog altijd is.

voor het linksaf slaande verkeer en een voor het doorgaande. Wagens die rechtdoor gaan, blijven zich – gezien de pijl – naast elkaar opstellen en racen samen weg. Het ware wellicht beter geweest de opstelstrook te handhaven. Zoals de situatie thans is, had men het allemaal beter bij het oude kunnen laten.

Winkeliers Beukerstraat protesteren tegen afsluitingsplan

9 februari 1966 – Tijdens de jaarvergadering van de Vereniging Beukerstraat is een telegram met deze strekking verzonden naar het college van B&W. Het bestuur van de Vereniging introduceerde het desbetreffende agendapunt met onder andere: 'Wij meenden tot op heden met onze zaken in een winkelstraat te zitten, maar de praktijk gaat beslist anders worden, want: a. de Beukerstraat gaat lijken op een monumentenstraat; b. als klap op de vuurpijl wordt nu overwogen om onze straat af te sluiten of liever op te sluiten.'

De aan deze straat gevestigde winkeliers zouden voor aansluiting kunnen voelen, mits:

a. de straat zo druk was dat gesproken kon worden van een chaos;

- b. de zakenlieden voldoende gelegenheid hadden om via een achterstraat te laden en te lossen;
- c. Zutphen de allure had van – bijvoorbeeld – Rotterdam met zijn Lijnbaan;
- d. de stad geen 25.000 maar vijftig- tot zeventigduizend inwoners zou tellen.

Het bestuur van de Vereniging Beukerstraat kan in een afsluiting alleen maar een verslechtering zien, want: ‘Onze passanten in auto’s worden de dupe; de kijkende klant wordt uit de straat gehaald; onze kopende klant kan de straat niet meer door.’ Meer algemeen was de klacht dat de middenstand geen vertegenwoordiger heeft in de stedelijke verkeersadviescommissie: ‘Wij hebben geen verstand van verkeerszaken? Best, maar de huidige commissieleden hebben geen verstand van zaken doen.’

Subsidie voor de restauratie ingangspartij Hotel 's-Gravenhof

25 februari 1966 – Een jaar geleden verzocht het bestuur van de Stichting Wijnhuisfonds het gemeentebestuur om een subsidie in de restauratiekosten van het ingangspaviljoen behorende bij het Hotel 's-Gravenhof. B&W waren destijds genoodzaakt dit verzoek aan te houden wegens gebrek aan financieringsmiddelen, maar nu wordt de raad voorgesteld een subsidie te verlenen van 30% in de voorhands op 83.000 gulden begrote kosten. Echter, voor zover die kosten door het Rijk subsidiabel worden verklaard.

In een toelichting delen B&W mee dat het Wijnhuisfonds in november 1963 eigenaar is geworden van het hotelgebouw Kuiperstraat 11 met bijbehorende tuin en opstallen aan 's-Gravenhof nummer 2 en 4. Dit monumentale complex is grotendeels aan restau-

ratie toe. Het herstel van het als entree voor de hotelgasten dienst doende paviljoen is het meest dringend en verkeert in een desolate toestand: de overkapping is verzakt en de glas- en schelpversiering behoeven dringend vernieuwing.

In de op 83.000 gulden begrote kosten is door de minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk een subsidie van 50% in het vooruitzicht gesteld. In de begroting 1966 hebben B&W toegezegd de raad te zullen voorstellen om toekenning van een gemeentelijke subsidie in de kosten van restauratie – waarvoor Rijkssubsidie is toegekend – en die te bepalen op 30% van de Rijkssubsidie.

Frankensteeg wordt geen Frankenstraat

9 maart 1966 – Het voorstel van B&W – destijds gedaan op verzoek van de Centrale Raad voor de Georganiseerde Middenstand – is door het College teruggenomen, nadat de raad had laten weten helemaal niet voor een naamsverandering te voelen.

De naam Frankensteeg, zo zei de heer Kiezebrink (PvdA), spreekt de Zutphenaren aan. Het is een der meest typische winkelstraatjes in de stad. Spreker verklaarde niet akkoord te kunnen gaan met de naam Frankenstraat. Jhr. mr. De Jonge (VVD) schaarde zich achter de heer Kiezebrink. De mening heeft kennelijk postgevat dat het wonen in een steeg minder prettig is. Spreker bleek er *Van Dale* op te hebben nageslagen en deze zegt dat een steeg een nauw straatje is. En dat is de Frankensteeg. ‘Bij deze naamsverandering voelen we ons helemaal niet prettig’, aldus de heer de Jonge. ‘De situatie blijft onveranderd: of het nu een steeg is of een straat, hij wordt geen centimeter breder.’ Spreker hield hierna een betoog – dat door de voorzitter psychologisch en neurologisch

werd genoemd – waarin hij zei het zich gediscrimineerd achten door de naam Frankensteeg als een ‘kwaal’ te beschouwen. Door de naam te veranderen zou men die verergeren. Hij wilde met alle sympathie voor diegenen die in het straatje hun beroep uitoefenen, de naam toch niet veranderd zien.

Hoofd in de schoot

De heer Koning (CPN) meende, dat de Frankensteeg het laatst in aanmerking zou moeten komen voor een naamsverandering. Het woord steeg heeft veelal een bijmaak door slechte woningen en dat is hier niet het geval. Ook de heer Koning had er *Van Dale* op nageslagen en hij kwam zelfs met twee betekenissen van het woord steeg: smalle weg (op het platteland) en nauwe straat (in de stad).

Burgemeester De Jong liet uitkomen, dat hij echt niet alles op alles zou zetten om het voorstel er door te krijgen. Hij vertelde dat van middenstandszijde enkele malen is verzocht de naam te veranderen, maar dat B&W zich ook enkele malen hebben verzet op de gronden die nu ook zijn aangevoerd. De middenstand is op deze zaak teruggekomen. ‘En toen hebben B&W het moede hoofd in de schoot gelegd en gezegd: Goed, we zullen een voorstel aan de raad doen.’ Gezien de grote tegenstand in de raad nam het college van B&W het voorstel terug.

Rolschaatsende jeugd houdt nachtzuster uit dagslaap

19 maart 1966 – Geen mooiere speelplaats dan de geasfalteerde ruimte tussen de nieuwe polikliniek van het Algemeen Ziekenhuis, het Berkelpaviljoen en 's-Heerensteen, vindt de jeugd aan en om de Coehoornsingel. Het plaveisel is er zo lekker glad om te rolschaatsen en je hebt er – als je er je baantjes trekt – helemaal geen last van het langsrazend verkeer.

Allemaal best, maar de nachtzusters van het Algemeen Ziekenhuis, die in de zusterflat hun dagslaapje plegen te doen, denken er anders over. Al dat lawaai van die rolschaatswielmpjes, dat geschreeuw en gegil maakt dat de verpleegsters bijna geen oog dicht kunnen doen. Vooral tijdens de weekenden is het een kabaal van jewelste.

Luidruchtige spelletjes

Nu moeten ziekenhuiszusters om 's nachts fit te zijn, overdag goed kunnen maffen. En omdat het – uiteraard – heel belangrijk is dat nachtzusters niet lopen te tollen van de slaap, doet de ziekenhuisdirectie een dringend beroep op de ouders om hun kinderen niet meer op dit geasfalteerde ziekenhuispleintje te laten spelen.

Natuurlijk, kinderen moeten spelen, daarvoor heeft de directie alle begrip. Maar nachtzusters moeten overdag de gemiste nachtrust kunnen inhalen, daarvoor moeten de ouders toch ook begrip hebben. Laten zij hun kinderen – als die daarvoor oud en wijs genoeg zijn – hierop wijzen. En laten zij de heel kleintjes zonder meer verbieden om bij de zusterflat hun veelal luidruchtige spelletjes te spelen. Het zou de ziekenhuisdirectie spijten als zij genoodzaakt zou worden bedoelde ruimte met verbodsborden voor kinderen af te sluiten. ‘Ons land hangt al zo vol met verboden dit en verboden dat’, aldus geneesheer-directeur dr. J.W. Eerkens.

En nu maar hopen dat het wat rustiger wordt op dit ziekenhuispleintje, zodat de verpleegsters, die 's nachts paraat moeten zijn, een kolossaal gat in de dag kunnen slapen, ook in de weekeinden.

(De rubriek ‘Zutphen vijftig jaar geleden’ bestaat uit veelal ingekorte artikelen die destijds in de *Zutphensche Courant* hebben gestaan.)